

UJVIDÉKI HÍRLAP

AZ UJVIDÉKI NEMZETI MUNKAPÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Felolós szerkesztő és kiadó: Dr. MAYER OSZKÁR.

V. Évfolyam.

Ujvidék, 1914. március 12. csütörtök

21. szám.

A magyar nemzeti szellem tekintélye.

Hazánk az utóbbi két évtized alatt minden téren örvendetelen halad előre. Méltóképen tölti be helyét a kulturál-
tamok sorában. A nemzetben rejlő ha-
laltmas erőnek és az ősi magyar ére-
nyeknek tudható be, hogy:

„Annyi balszerencse közt
Oly sok vizsály után,
Megfoggya bár, de törve nem
Él nemzet e hazán.”

Az ország földrajzi helyzete és a
magyar nemzetnek nyugat és kelet közti
közvetítő szerepében megtaláljuk a sok
külös támadásnak és balszerencsének
okát. De a sok belviszály és egyenet-
lenség a kiméltetlen fajgyűlölet, melyek
az ország békes fejlődését megakasz-
tották, a nemzet rovására esnek.

A magyar nemzeti testvéries együtt-
érés még ma sem delul azon a pon-
ton, ahol a vérbeli leszármazás és a
faji büszkeség nem jöhetnek számításba.
Nyíltan és ravasz alattomosággal tá-
madnak a magyar állameszme ellen
olyanok, kiket e luza földje eltart,
akik nálunk nemcsak védelmet, hanem
metszemen királyi privilégiumokat kap-
tak akkor, mikor másutt súlyos teher
és elnyomatás lett volna osztályrészü-
k. Botorul nyesegettek azt a fát, mely nekik
ármánykot ad. Cselekvőstükben és érzé-
sükben szembehelyezik magukat azok-
kal, kiknek sorsa az ő sorsuk is.

Itt egy csunya játékról van szó.
Nemzetiségeink hazafiatlan része félre-
ismeri a magyar lovagiaságot és galád

módon ki akarja használni lojalitá-
sunkat.

Németország megmutatta a vén
Európának, hogy miként kell a nemzeti
karakert az ország összes közinté-
zményeiben érvényre juttatni. Az összes
német iskolákban csak németül tanítan-
nak s erős német szellemben nevelik
az ifjúságot. A templomokban minde-
nütt németül tartanak az istentisztele-
tek. A pósta lengyelül címzett levelet
vagy lengyelül fogalmazott táviratot nem
továbbít. Mily csodálatos nemzeti föl-
buzdulásra és hatalmasainak hazafias
tevékenységére van szükség, hogy eb-
ben a tekintetben utóérjük a németet.

Nálunk a haza polgárainak iskolai
neveltetése oly tényezőkre van bízva,
kik a nevelés-oktatást öncélra használ-
ják föl, mert abból indulnak ki: „aké
az iskola, azé a jövő.” Eltűrik, hogy
oly egyének is taníthatnak Magyaror-
szág iskoláiban — még az állami iskolá-
iban is — kik nem tudnak magyarul,
sőt ellenségei a magyar nemzeti szel-
lemű nevelésnek. Ezek aggasztó tények,
melyek érzakos hullámokat vetnek
politai életünk minden fázisára, mert
pedagógia és politika szoros kapcsolat-
ban állanak egymással.

Nem vagyunk elég erélyesek a
nyelvkérdésben sem. Volt alkalmam
tapasztalni, hogy p. o. a vidéki póstán-
ak és községüzának alkalmazott szem-
élyzete nem tud magyarul. Bármily
poliglott vagy tulnyomóan egy idegen-
nyelvű, az országnak valamely területe,
minden községben akad 1—2 magyar,
vagy ezt a nyelvet hivatalon kívül is
szivesen beszélő nem magyar anyanyelvű
polgár. Amde ezek, a hivatalok alkul-
mazott személyzetével nem tudják ma-

gukat megértetni, mert p. o. a levél-
hordó, a kisbíró, az éjjel ór nem ismeri
az államnyelvet.

A községi elüljáróságok, szóbeli hir-
detéseket és a dobolást nemzetiségi
nyelven eszközik. Helytelen! A dobolást
idegen nyelven is lehet eszközölni, de
elsősorban érvényesülnie kell a hiva-
latos államnyelvnek. És ehhez még az
sem szükséges, hogy a törvényhozás
összeüljön és erről tanácskozzék. Egy
kormányrendelettel szépen meg lehet
oldani az egész kérdést.

Ne tétlenkedjünk! Használjunk fel
minden módot és alkalmat, hogy a ma-
gyar nemzet és annak legrágább kin-
cse — a magyar nemzeti nyelv — te-
kinthelye mindenütt hódítson, mindenütt
diadalmasan haladjon előre. Fáradjunk,
küzdjünk a magyar ügyért — de bátran
előre! Nagy Sándt rít is a fardalmak
tették nagygyá, Rómát a küzdelmek
emelték a világbirodalomra. A esztige-
dést nem ismerő nemzetet égi karok
védik. Bizzunk a jobb jövőben, mert a
haza:

„Nem veszhet el, míg az ezüst Dunának
Hábján egy homfiszem pihen.

Míg magyar lakik a parton s a hazának
Egy romlatlan gyermeke leszen”. F.

A telefon reformja.

A telefon a kultura gyümölcse. A tu-
domány közkinccsé tette. Ott találjuk
a világ legelrejtetteb zugaiban. De bármily
zseniális és tökéletes ez a találmány, hi-
ányai mégis vannak. Különösen a kezelés
módozatát ellen sok a kifogás. Csak mi-
nap adtnak hirt arról, hogy városunkban

hittant 8—9-ig és 12—1-ig osztotta be. Olyan
patália lett belőle, hogy a hittanár szót emelt
a felsőbb hatóságnál, a püspöknel, a herceg-
primásnál, sőt talán a bécsi munciatúrát is
megmozgatta.

1. tanár (forgatja a rendeletet): Amint
ez látható — kollega ur — nem oly nagy a
vélemény, amekkorának mondja. Először is ez
nem rendelet. A hitrát csak annyit mond,
hogy a felsőbb hatóság csak tudomásul vétel
vegtel küldi az írást. Ha rendelet lenne, ak-
kor azt írtnak volna oda: tudomás és mihez-
tartás végtel. Meg aztán az késztetelt, hogy az
örarendesdinás pedagógiai fontosságát azok
a sok melléktekintetek teljesen háttérbe szo-
rítják.

1. tanár: Igaza van, kollega ur. Kérem,
tessék megérteni, nem az ellen szólok, hogy
rendet teremtsenek, hanem azt kívánok, hogy
a tanárság gyakorlati tapasztalatján épüljön
fel a rend. A hatóságok intézkedjenek egyön-
tetten. Ezlőszörint gyakran megesk, hogy a
fölttes hatóságok hoklokelemes intézkedé-
sekkel zaklatják az oktatókat és tanstüle-
teket.

(Folytatjuk.)

A pedagógus-asztalnál.

Nem tudom, hogy más bránál is ugy
van e, de az bizonyos, hogyha két három tan-
táyi ember összekerül, leginkább pedagógi-
áról beszélnek. A vélemények rendszeren diver-
gálnak. Az egyik fel tapasztalatra építi né-
zeteit, a másik szakművekből meríti. Az egyik
maradi, a másik modernfelfogású.

Alkalmam volt megfigyelni két tanárt,
kik a kávéházi törzsasztalnál, a következő
párbeszédet folytatták:

1. tanár: Minden örarend, a pokol fené-
kére való. Torkig vagyok az igazgatók pedan-
táriájával, a lyukas örarenddel, a vandorosztá-
lyok rendszerével. . . .

11. tanár: Kedves Barátom! Te bizonyo-
san örarendkésztó vagy. Helyeslem nézetedet. Annyira
tisztelő és oszton nézetedet, hogyha főgázgató,
vagy tanfelügyelő volnék, minden örarendkésztőt,
üldülés céljából Abbáziába küldenék.

1. tanár: Oh a tanfelügyelő! Ilyesmire
nem gondolnak. Sőt ellenkezőleg, a tanfel-
ügyelők és a főgázgatók valóságos diszer-

tációkat írnak nekünk az örarendek alapve-
réről. Ime itt egy ledelet

11. tanár (olvassa): „2035—1913. szám.
Tekintetes Igazgató úr!

F. évi július hó 26-án kelt iratára, a kö-
vetkezőkben jelzem a jövő tanévi örarendre
vonatköző szempontokat és elveket, melyek
ugy higiéniai, mint pedagógiai okokból te-
kinthető vendők. A törvszerű tanítás sikere
erdekében döntő fontosságú, a tanszakok
a tanárak közti való felosztása. Ezért az
igazgatónak lehetőleg törekedni kell arra,
hogy meg tudja egyeztetni az iskola érde-
keit, az egyes tanárak hajlandóságával. A
nevelő felgyelmezés véget szükséges, hogy
lehetőleg egy kézben csoportosíttassanak a
rokon szakok. A tanárügy arányosan osz-
tandók be. Legyen meg a szükséges válto-
zatosság, a különféle tárgyak összedaláltasá-
ban. A nehezebb tantárgyak, melyeknek
elvonat természeté kiférasztása az ifju elmét,
lehetőleg a kor reggeli órákban tanítandók,
mikor a gyermek elméje fogékony. A hit-
tani órák az első vagy utolsó órára osz-
tassanak be.”

1. tanár: Nos, mit szól hozzá? Az egyik
iskola igazgatója tényleg megtette, hogy a

is sok panasz hangzik a telefon ellen, amely tetterős főispánunk figyelmét is felkeltötte és őt arra indította, hogy a bajok orvoslásáról gondoskadjék.

Az illetékes körök régóta tanulmányozták, hogy mily módon lehetne a telefon igazi rendeltetésének megfelelőbbé tenni s mikép lehetne mindenki számára hozzáférhetővé tenni a nagyszerű találmány áldását.

A nagyszabású reformtervek előkészítése annyira előrehaladt, hogy még ebben az évben tervezik a telefon új rendjének és tarifájának életbe lépését.

Az újítás szerint először is megszüntetik a mai telefondíjszabást. Az új fontarifája szerint — a csomagpostához hasonlóan — az országot hat távolsági zónára osztják s ezen zónák szerint új telefondíjszabást léptetnek életbe. A helyi tarifát úgy állapítják meg, hogy két kilométernyi körzetben belüli beszélgetésekre bárki, évi 60 koronáért bérelhet egy telefonállomást s az új előfizetők egy negyedévi előfizetési díjat előre tartoznak fizetni. A legalacsonyabb zónában egy 3 perces beszélgetés díja vidékre 20 fillér. Helyben az évi 60 koronáért bérelt állomásokról két kilométer körzetben belüli, minden beszélgetés díjtalan. Az interurban beszélgetésekért eddig követett telefonbiztosítékok teljesen törlik s a postakincstár az interurban beszélgetések díját hitelezli előfizetőinek. Ezek a díjak zónánként emelkednek, de a legnagyobb távolságban sem haladják túl 3 percenként a két koronát.

Nevezetes újítások még az éjjeli előfizetés életbe lépését, kedvezményes tarifával. Igen érdekes és praktikus a társas-előfizetési rendszer is. P. o. egy ház lakói együtt bérelnek évi 60 koronáért egy telefonszámot, lakosonként külön állomásal. Ezek az előfizetők egy közös vonalon, de a saját külön telefonjukról beszélhetnek. Ennek persze az a hátránya, hogy a közös előfizetők egymás beszélgetéseit kihallgathatják, de másrészt különböző foglalkozási körű emberek igen olcsó telefonhoz juthatnak.

Lényeges és nagyjelentőségű újítás a szebeletelvény életbe lépése. Ez az elms új találmány egy szebben hordható telefonkészülék, mely 400 beszélgetésre alkalmas s ezt a posta 40 koronáért árusítja. A szebeletelvény birtokosa bekapcsolja a felállítandó konnektorokba s így bárholon, akárhová lehet beszélni. Egy 4 koronáért bérelhető dugaszkeszülék alkalmazásával, vidékre a megfelelő díjtétel ellenében a posta hivatalos óráin túl is kap kapcsolást az előfizető

A kereskedelemügyi miniszteriumban — a reformok ügyében — állandó ankéták folynak. A szakemberek az új rendszertől óriási fejlődést remélnék. F—

Tanítói patronage-egyesület.

Könnyű feladatra változik, ki oly saiklák közé kiáltja szózatát, melyekről jól tudja, hogy sokszorozva adják vissza a hangot. En is jól tudom, mielőbb kimondom a szózatot: *alakisuk meg az ujvidéki fővároszék területén a tanítói patronage-egyesület!* — hogy visszhangra találjak szavaim az ideálisan gondolkodó tanítók áldozata kész lelkében.

Eldedig már több helyen alakult meg ez az egyesület s teljesíti áldásos munkáját. Nálunk is megtették a kezdő lépéseket. Az eszme megpendítője s a mozgalom lelke, vármegyénk népoktatásügyének vezetője: *Faragó János*, zombori kir. tanfelügyelő. Az ő irányítása és felügyelete alatt most folynak a bevezető és szervező munkálatok, amiben derekas rész jutott *dr. Bayer Éde*, tanfelügyelőségi iskolafelügyelőnek. Iy.

A hitvása magasztán álló tanítókat nem lesz nehéz megnyerni a jó ügynek. Hiszen a patronage munkálkodáshoz nem kell egyéb, mint szeretet a gyermekek, az ifjúság iránt. És akik eddig is szerették a gyermekeket, félig öntudatlanul, de mégis patronage munkát végeztek. Amikor figyelemmel kíséri a gyermekek lelkének megnyilatkozásait és kutat a bűn forrásá után, hogy aztán annak gátát emeljen, akkor máris patronage munkát végez. Amikor észreveszi, hogy a gyermek durvaságának, szeretetlenségének öpen a gyöngédség és szeretet hiánya az oka és ezért kettőzött mértékben érezteti a gyermekkel gyöngédségének áldását — patronage munkát végez.

Azt hiszem, boldog önérettel állíthatjuk, hogy ily irányú munkát eddig is végeztek anélkül, hogy azt más könyrbé jegyeztük volna, mint a tanulók fogékony szívébe. Az ily csendes működés a patronage munka legideálisabb fogalma. De az emberek megszokták, hogy cselekedeteiket külső szabályok által rendszeresítsék. Tehát alkossunk szabályokat, létesítsünk szervezetet, melyek keretén belül szabadon mozoghassunk. Állítsunk utmutatót, mely akkor, midőn a próbálkozásal, a kereséssel időt vesztegetnénk, megállítsa a helyesnek megállapított irányt.

A patronage működés sulypontja *„a meg-előzés”*, a zülles megakadályozása. Azért nagyon fontos a tanulók beiskolázásának szigorú rendszeresítése, az iskolabájarás megvédte. Elengedhetetlen követelmény továbbá, hogy a tanítók és a szülők közt bizonyos baráti viszony felfoldjék ki, mely viszonyoknak a kölcsönös bizalom legyen az éleztetője. Az ifjúságnak pedig növelni és erősíteni kell az iskola iránti nagybecsülést és a hála éreztét, hogy a tankötelezettség korhatáron túl is bizonyos kapcsolat és vonatkozás legyen tanító, ifjúság és szülő közt. Ahol pedig valamely fiatalok botlik vagy a bűnözés lejtőjére siklott, ott vállalkozásnak készséggel patronage működésre a nevelés hivatott emberei, a közérköcs, az illetők egyéni érdekei és az igazságszolgáltatás védelmére.

Teljes bizalommal és jóleső örömmel üdvözöljük vármegyénk királyi tanfelügyelőjének kezdeményező és irányító munkálkodását abból a szikalomból, hogy a büncselekménnyel vaddolt fiatalokruak javítására — tanítói patronage-egyesület szervezetével — keres módot és alkalmat. A derék tanítói kar bizonyára lelkesedéssel karolja föl az illusztris vezér nagyjelentőségű mozgalmat, s így közel állunk ahhoz, hogy nemcsak a minden községen lesz egy megbízható és tevékeny patronage-egyleti szervezet. F—

Táncprodukciók a „TIVOLIBAN”.

A kinematophon beszélőfilm Ujvidéken.

Pénteken f. hó 13-án a sétatéri TIVOLI mozgóban fellép személyesen *Király Jilke*, a világ legkisebb és legújabb 4 éves táncművésznője, *K. Kajnal Jén*, a hírneves klasszikus plasztikai táncosnő, mely alkalommal *Király Pál* fővárosi róki konferálósnak a *„Szerelem és tánc története”* megy, ahol minden és klasszikus táncprodukciók kerülnek bemutatásra.

Bővebb kommentár nem is kellene e rövid bejelentéshez fűzni, mert aki figyelemmel kíséri a fővárosi sajtó rájuk vonatkozó kritikáit, az mindenesetre értékelni tudja a világhírű művésznők itteni fellépését. *Király Jilke*, a kis művésznő, akinek minden fellépését annyiszor meg kellett ismételn, s aki művészetével mindenütt magával ragadta a közönséget, itt is óriási közönséget fog vonzani, nem is szólva *K. Kajnal Jén*ről, ki szintén sok habert szerzett gyönyörű táncával, valamint *Király Pál*ról, aki szellemes konferálósról, közismert. Ugy hogy ezek után bátran mondhatjuk, hogy városunk intelligenciájának megsz-java fogja a penteki előadásra a TIVOLI mozgó-t megfölteni. Az összes előadó darabok *Katonazene* kiséri.

A zenésfilm feltalálónak, *Edison* nak legújabb találmányában, a *kinematophon* ban is gyönyörűként közönségünk szombaton és vasárnap az APOLLO színházban.

Edisonnak e korszakalkotó találmánya, melyet Ofeleze a király is meghallgatott, előad: s közben fűzőszór adva kifejezést iragdatásának, Wien és Budapest után közvetlenül Ujvidéken lesz először bemutatva. A technika e csodája mindazok bámulatát felkeltette, akik azt hallották, mert emek hatása alatt a mozvásvonon szereplők szinte megélednek, az ember úgy hallhatja beszélőüket és élvezheti játékukat, miúta közvetlenül előttük folynának le az események. „Kiváncsian várjuk a zenésfilm feltalálóját és legújabb találmányát s e kiváncsian érthető is azon hízlelők kritikák után, melyeket a fővárosi sajtóban a kinematophonról olvastunk.

Az Apollo-színház igazgatóságának élelmeségét és áldozatkészségét bizonyítja, hogy a hírneves táncművésznők fellépője, mint a kinematophon bemutatása is. Reméljük közönségünk tömeges látogatással honorálja ezt az ünneplő áldozatkészséget, ezáltal újabb szenzációk megszerzésére sürkintven az igazgatósgát és a közkedvelő igazgatót, akinek szintén nagy része van abban, hogy közönségünk minden más várost megelőzve, élvezheti a gyönyörű táncprodukciókat és csodálhatja Edison korszakalkotó találmányát.

Ingeny ráfizetés nélkül becsereél íreg használt gramofonlemezeket újakra **Wagner Hangszerkirály** Budapest, József-körút 15. — Arjegyék ingyen.
Cimre ügyeljen.

62-100

Löwy Mátvás

divatáruházának TAVASZI UJDONSÁGAI

megérkeztek, a legnagyobb választékban kaphatók és a tisztelt vendőkönzésnek bármikor készséggel bemutattnak.

FIGYELEM!

Abbázsiába, a Rivierára köszülő kirándulók hitel-levélet fordítjának az Ipar és Kereskedelmi Takarékpénztár Részvénytársasághoz, ahol minden idegató dolegban a legelőzékenyebb ellátást nyorbotik.

Állandó botétek kamatozása netto 5% mellett.

3-15

HIREK.

Prohászka püspök Ujvidéket. Dr. Prohászka Ottokár Székelyesvári tudós püspöke f. hó 8-án este várunkba érkezett, s f. hó 9., 10. és 11-ik napján osztalán érdeklődés mellett külön a férfiak és külön a nők részére előadásokat tartott vallásböleleti témákra. A mélytúdas és böleleti ismeretekben bizonyára hazánkban a legnagyobb tekintéllyel bíró püspök, aki e mellett egyike a kath. egyház legkíválóbb szónokainak is, előadásai lakadaltalanul lekötötték a hallgatóság figyelmét, mely egyaránt élvezte az előadásban a formaművészet és a tudomány sződületlen gazdag tárhatát. Aki előadásán jelen voltak, azok emlékeztetésben meg fog maradni az emberi szellem ama nagy fenőb-sége, mely ezt a tudós főpapot jellemli.

Királyi kifizetés. A magyar kereskedővilág egyik kiváló tagját Mauthner Ödön magyarkereskedőt és törvényes utódit Ötelsége a magyar királyi földmívelési miniszter ur előterjesztésére díjmentesen a magyar nemességel Jánoshegyi előnével tette ki. Ezen kifizetést általában rokonérzessel találkozik. mert Mauthner Ödönnek a hazai magtermelés, magkereskedelem és kertészet terén elért sikereit jutalmazta. Megbízhatóságáról ismert cégének, amely az idén ünnepli 40 éves évfordulóját, sikerült a külföldön is kiváló eredményeket elérni. Nagy segítsége van az öreg, de még mindig fiatal Mauthner-nek két fiában Mauthner Alfréd és Mauthner Pálban, akik szintén pártalan szorgalommal és nagy szakutadással vizsik tovább előre a világhírű ékezetelőrsére és díszére a magyar kereskedelemnek.

Polgártársak! Felkérünk benneteket, ünnepejétek vellünk a szabadság egyenlőség és testvériség nagy napjának, 1848. évi március 15-ének évfordulóját! Ünnepejétek e szent napot mindannyian nemzetiségi és felekezeti különbség nélkül! Járuljunk hozzá mindannyian, szívvel és lélekkel e dicső nap főnyek emeléséhez! 1914 március 15-én reggel fogozgatórtok fel házaikatok és ugyanazon a napon este 7 órák körül világszerte ki alakotokat! Az ünnepszeg sorrendje: I. Reggel isteni tisztelt az összes templomokban. II. D. e. 11 órák iskolai ünnepe a Kovács-szálló nagytermében. III. A Délmagy. magyar küzművelődési egyesület ujvidéki osztálya által a Kovács szálló nagytermében este 7/9 órák rendezendő előadás, melynek sorrendje a következő: 1. Talpra magyar" énekek az ujvidéki dalárdá. 2. Ünnepi szónoklat, tartja dr. Vass János főgymn. tanár. 3. Kurucaidok, zongorakísérett mellett hegedűn előadja Regényi Kálmán. 4. Pogacsingyi Guido: "Csak magyok" egyetünk", énekek az ujvidéki Daloskör. 5. Kiss József: "knyaz Potemkin", szavajla Császár Gyula főgymn. tanár. 6. Párkas-Farkas: "A vén cigány" melodráma, Molnár-Farkas ur-nyáj zongorakísérettel mellett szavajla Moga Izsák kir. tszéki jegyző. 7. "Honfidal", énekek az ujvidéki dalárdá. Az esteleire belépődj I korona. Külön meghívotkat ki nem bocsátunk. A rendezőbizottság.

Holttest a Dunában. Mult szombaton d. e. 11 órák egy fiatal női holttestet fogtak ki a Dunából a pétérvári halászkok. Az alg elváltozott hullát, melyen csupán egy kőtény volt, orvosi felvilágosítást után, Péterváradon temették el. Minden jel arra mutat, hogy a szerencsétlen fehérbérg fűrészes áldozata.

Árufelvételek. A Dunagőzhajózási Társaság összes állományán az árufelvétel március hó 8-án megkezdődött.

Közgyűlés. A tüdőbetegségvédő egyesület f. évi március hó 15-én d. u. 5 órák tartja évi rendes közgyűlését a váróházba nagytermében, dr. Szlezák Lajos országgyűlési képviselő elnöklése alatt, melyre ez uton hívja meg alapító és rendes tagjait, valamint az érdeklődő közönséget. A közgyűlés tárgyai az igazgató választmány jelenlése és esetleges indítványok kivül dr. Wagner Károly tisztii főorvos helyettes előadása a nők szerepéről a tuberkulózis elleni küzdelemben. 3-4

Asta Nielsen fellép e hó 13. 14. 15-én: "A mozi-primidána" c. hatásos és szenzációs filmjátékban. Itt jegyezzük meg, hogy 13-án az Asta Nielsen-alager az Apollóban, 14. 15-én pedig a Tivoli mozgószínházban látható.

A korokosorolapálya a II. Rákóczi Ferenc-uton a zöldésg és gyümölcsplacon van. Másutt korosolozni nem szabad, az ezen tilalom ellen vétők a legszigorubbán büntetettek. A főkapitányi ezen újabb rendelkezést az iskolák igazgatóival szives hirdetés végett közölte.

Házasság. Csorba Sándor titeli kir. aljárásbíró kedden, e hó 10-én tartotta esküvőjét Thurszky Irzsebet urélnyával, néhai dr. Thurszky Pál volt vármegyei főorvos kedves és szeretetreméltó leányával.

Moghalt utközben. Egy pétérvévi asszony, Klubicsa Pálné születet Cseszói Veron családijával szombaton az esti 9 órák vonatot varta Zentán a III. osztályú váróteremben, hogy hazá utazának, amikor hirtelen rosszul lett, szívéhez kapott és jászó nélkül lebukott a székéről. Az összeesett asszonyhoz rögtön orvos hívtak, de mire az kikerkezett, csak a halált állapíthatta meg. Kubiczánét szívszélhűdés érte. Kiszállították az elhalt asszonyt a temető hullaházába és hétfőn ott temették el.

Áradások előtt. Az utóbbi napokban tavaszi időjárásnak állt az egész ország. Sajnos a szép idő csak pár napig tartott s a természetbuharok szerint ez a korai tavasz nagy veszedelmet jelent. A folyóvizeken a jégzajlás megindult. Ha az esőzés beáll, úgy áradásnak nem eléje az ország. Ettől pedig óvjon a Gondviselés.

Ankét a vidéki színészet ügyében. A kultuszminiszteriumban e héten Jankovich Béla miniszter elnöklése alatt ankéteket tartanak a vidéki színészet ügyében. Az ankéten a vidéki körletek új beosztását fogják megjeitni és revízió alá veszik az államegyeket, amelyeket a kormány juttat a színházgatóknak.

Por a kincstár ellen. Alsóknabol közég képviselőtestülete a mult év december hó 23-án tartott gyűlésen elhatározta, hogy a kir. kincstár ellen az 508 hold réü föld visszaszerezése iránt a pert megindítja. A per körülbelül 1 millió értékű, mert a föld értéke és az esetleg eddig elvont haszon kitérés fenti érték.

Uj okmánybelyegek. A hivatalos lap minapi száma közli a pénzügyminiszteri rendelkezést, amely a jelenleg forgalomban lévő pénzügyi belyegek helyett 1914. Április elsőjédtől kezdve új belyegek forgalomba bocsátásáról intézkedik. Az új belyegeknek két fő részből állanak, a tulajdonképeni belyegekéből és a befolyg-alyonotból. A belyegek 35 értékfokozatban és a különböző értékek szerint hatféle rajzzal hozzák forgalomba. A most forgalomban lévő belyegek 1914. évi szeptember hó 30-áig lehet árusítani és teljes érvénytel használni. Ettől az időponttól kezdve a pénzügyminiszterium a régi belyegek kicserélji, azonban a forgalomból kivont és érvény vesztett belyegek 1916. évi január 1-től kezdve sem ki nem cseréljik, sem értéküket meg nem térítik.

Menetrendváltosás. De nem a titeli hanem az öbecsei vonalon. Állítólag az öbecseieknek orvosi fogják azon panaszát, hogy eddig csak reggel és közvetlenül a kora délutáni órákban utazhattak Budapest felé. A szabadkai vonat mely este jón nem fog azonnal Ujvidék felé indulni hanem ehelyett d. u. 1/4 órák körül indul egy személyvonat. Az Ujvidékről este 1/8 órák Öbecsére érkező vonat folytatja útját Szabadka felé. Majus elsejétől Ujvidék felé is közlekedik majd tehervonat. Kiváncsiak vagyunk micsoda változat eszköz az igazgatóság a titel—ujvidéki vicinálison.

Meg kell jelenni a fősorozáson. Legtöbbször úgy történt a multban hogyha egy egy állaskötelese ujonc a fősorozáson nem jelent meg és a fősorozás után jelentkezett a sorozójárási tisztviselőnél, a tisztviselő minden további eljárás mellőzésével egyszerűen intézkedett az illető utóállítás tekintetében. A honvédelmi miniszter most körendeleetet bocsátott ki, amelyben szigorúan utasítja a sorozási tisztviselőket, hogy a fősorozásról elmaradt állasköteleseket a legszigorubbán vonják kérdőre, mi volt az oka elmaradásuknak és ha az illetők teljesen elfogadható módon, lehetőleg okmányokkal mutatásukat igazolni nem tudják, védekr elleni vétség vagy kihágás miatt ellenük nyomban eljárás indítandó.

RIPORTOK.

A márciusi szellő kifejegette a földben szunnyadó életet. A kemény tél dermesztő lehelletét előli, a melegtől napfény, a természetet új életre keltse.

A márciusi szellő hatoljon már végrevalahára a lelkebe is, hogy megtisztulván, ezek a nemzet fenntartására egyesüljenek. A márciusi szellő szdrány iramodott hozzádjk is a szabadság eszméje 1848-ban. Miért nem tud hat most, — amikor meg inkább lenne szükség — erre elszárguladni egy tisztoséll, forró lehetett, a jégborította szivek hideg pancélijának megolvastására.

Nem kevesebbet mint 2212 millió koronánál hoztak be árukat hazánkba a külföldről. Ez a mi nyomorúsgunknak a kufordása.

Ha ezt a rettenetes hübéradót eltüntetőnk azzal, hogy a háziipar alapján fejlesztőnk iparunkat és itthon szereznék a szükségleteinket; akkor nem lenne egyetlen munkanélküli, egyetlen éhező lélek, széles e hazában.

A szomszéd Vrđnik-hegység kiaknázhatlan kincsek gazdag tárháza. Az anyartermesztés pazarul hintette áldását az egész hegyvidékre. Az emberi ész és kéz munkájára vár a rengegek vagyón kiaknázása.

Ez is meg lesz. Csak a minap indult meg egy mozgalom, mely a Karlovica közelében évekk elcsútt megkezdett bányászatot és és téglagyártást újból föl akarja frissíteni. Hiszem, hogy a vállalkozásnak az u duna vasuti hid és a kiépítendő villanyos megadja a löbést a fejlődésre.

Az ipartörvény rendelkezése szerint — a tanonczegedtetést illetőleg — szabad egyezkedést enged a szerződő feleknek. A törvény csak azt követeli, hogy a tanonc 15 éves kora előtt föl nem szabadítható. Jgy azután sokszor előáll a kuriozum, hogy 1-1 tanoncz csak néhány hétig köteles iskolába járni.

Nem részletezem ennek a rendszernek óriási bajait. De hangsúlyozom, hogy fölülte kívánatos, hogy a tanácsvezetődet az előjárásról által történjen, a tanoncok főltszabadságát tegyenek visszajátot és a főltszabadságát ünneplés módján történjen.

A munkások ezrei foglalkozás nélkül lézengenek. A gyárak a munkások számát kénytelenek apasztani. Nincs munka, nincs kenyér. Ez a magyar Népe.

Egyedül a szatós és a korcsmáros csinál üzleteket. De milyeneket? *Felszaporodnak náluk az adósok száma és ezeknek számlája.* Hiteleztek annak, akinek még volt egy kis ingó-bingó jószágá. Rip.

1799. s. kapt. 1914.

Hirdetmény.

Mult év november 15-én kibocsájtott hirdetményem kerek es korcsolyapályánál a II. Rákóczi Ferenc-úti aszfaltozott piacteret jelöltém ki, ahol sem gyalog sem kosztóüzlekedés nem lévén, a gyermekek veszélytelenül sportolhatnak.

Ennek dacára sok helyütt másfelé is látam foglaltatnak, akik a gyalogjárókön kerekkorcsolyázva a járókelőknek alkalmatlankodnak. Figyelmeztetem a szülöket és gyermekeket egyiránt, hogy a kijelölt helyen kívül sportolótól a kerekkorcsolyát elfogom kobozni.

Ujvidék sz. kir. város rendőrfőkapitányi hivatala, 1914. évi március hó 7-én.

Payerle Nándor,
főkapitány.

1-1

296. és 317. sz. 1914. véghr.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az ujvidéki kir. járásbírósnak 1914. évi V. 117. és 170. számú végzése következtében Donath Ede vagyonhelyi lakos és Schucht Gebrüder & Clement wien bei. cég javára 68 K 95 f és 62 K 02 f s jár. erejéig Ujvidéken: fogamatositott kielégítési végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 977 K-ra becsült cukrászati berendezés, szobatorok és egyéb ingók nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek az ujvidéki kir. járásbírósg 1914. évi V. 117. és 170. sz. végzése folytán 68 K 95 f és 62 K 02 f tőkeket, ezeknek 6% kamatai, 1/2% váltódió és eddig összesen 70 K 50 f-ben bíróság már megállapított költségei erejéig, Ujvidéken II. Rákóczi F.-ut. Gaál Ödön házánál leendő megtartására 1914. március hó 24. napján d. e. 9 óráig határidőül kifizetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatalnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpenzítés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az előlvezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. § értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Ujvidéken, 1914. évi márc. hó 5.

Bosch Sándor, kir. bir. végrehajtó.

Értesítés.

Van szerencsém értesíteni Ujvidék és környékének melyen tisztelt közönséget, hogy *Valentin Kropch* régi jóhírnévű könyvtőrszét és díszmúzeumhelyét átvettem és azt *Valentin Kropch & Nachfolger* cím alatt tovább vezetem.

Bel- és külföldi nagy üzletekben szerzett hosszú praxissal elég garanciát nyújtanak arra, hogy a belém helyezett bizalmat lelkiismeretes munkával kiérdemelni és viszsonni fogom.

Kiváló tiszteltelt

MAX KOLLER,

Ujvidék, Széchényi-utca 6. sz.

2-3

77/1914. sz. véghr.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az ujvidéki kir. járásbírósnak 1913. évi Sp. IV. 808. számú végzése következtében Dr. Ivor Desző ügyvéd által képviselt Fliszár Ivan javára 134 K 58 f s jár. erejéig 1913. évi december hó 30-án fogamatositott kielégítési végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 1529 K-ra becsült következő ingóságok, u. m.: butorok, zongora nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek az ujvidéki kir. járásbírósg 1913. évi V. 2266. számú végzéseklytán 135 K 58 f tőkekövetés, ennek 1913. évi október hó 3. napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 95 K 50 f-ben bíróság már megállapított költségei erejéig, Ujvidéken Peits-u. 23. sz. a. leendő megtartására 1914. évi március hó 13-ik napján d. e. 10 óráig határidőül kifizetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatalnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpenzítés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az előlvezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. § értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Ujvidéken, 1914. évi február hó 23.

Árvidék, kir. bir. végrehajtó

18. szám/1914. véghr.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az ujvidéki kir. járásbírósnak 1913. évi Sp. III. 1251. s 1252. számú végzése következtében Dr. Rózsa Miksa ujvidéki ügyvéd mint kk. Pucsan Milica és István gondnoka javára 369 K 68 f és 69 K 13 f s jár. erejéig 1913. évi december hó 18. fogamatositott kielégítési végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 1160 K-ra becsült 58 darab birka nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek az ujvidéki kir. járásbírósg 1913. évi V. 2432. s 2433. számú végzése folytán 438 K 81 f tőkekövetés, ennek 1913. évi október hó 1. napjától járó 5% kamatai, 1/2% váltódió és eddig összesen 138 K 92 f-ben bíróság már megállapított költségei erejéig, Ujvidéken a város-házánál leendő megtartására 1914. márc. 18. napján d. e. 10 óráig határidőül kifizetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatalnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpenzítés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az előlvezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 20. § értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Ujvidéken, 1914. február hó 28.

Bosch Sándor, kir. bir. végrehajtó.

ELADÓ

a II. Rákóczi Ferenc-ut 51. számú (Dr. Kameintzy féle) ház. Bővebbet:

Havas Vilmos,
kir. főgimn. tanár át

2-3

OLVASSUK AZ „UJVIDÉKI HÍRLAP”-OT.

NŐKNEK

a legszegényebb konyhában, mint a legfeyesebb palotában egyaránt vigyázniok kell az egészségükre, mert a feleség, az anya

nélkülözhetetlen

a család egyensúlyának fentartására. A nők altesti tisztasága szoros összefüggésben van egészségükkel és feltétlenül fontos, hogy

mindennapi

toiletjük kiegészítő részét képezze a lysiform alkalmazása. A kényesebb testrészek mosásához és öblítéséhez — szóval az intim

toilettehez

használjanak a nők langyos vizet, melyhez kevés lysiformot öntsének. Így tisztító és fertőtlenítő szert használnak egyszerre. A

LYSIFORM

mégov számtalan fertőző vagy ragályos betegségtől, megszünteti az izzadságot és a néha fellepő kellemetlen illatot. Tegyén a lysiformmal kísérletet. Eredivi üveg 80 fillér minden gyógyszerárban vagy drügeriában. Esseteg oly helyen, hol ily üzletek nincsenek, oda közvetlen is küldünk lysiformot a pénz előleges beküldése esetén.

250 grammos üveg	1.60 K
500 " "	2.80 "
1000 " "	4.60 "

Kérje tőlünk az

Egészség és Fertőtlenítés

című érdekes könyvet, melyet ingyen és bérmentve küldünk.

Dr. Keleti és Murányi

vegyszeti gyára Ujpesten.

4-5